

**INFORMACE O ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY
A VÝSTAVĚ K 100 VÝROČÍ OD VYPUKNUTÍ PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY
V NIVNICI**

16.—19. 11. 2014 (foyer Společenského domu Beseda)

Ivana Hladišová

První část výstavy

Nadační fond Dr. Kachníka uspořádal ve Společenském domě Beseda výstavu k 100. výročí vypuknutí První světové války. Zde byly vystaveny exponáty v majetku Nadačního fondu. Na formátu A3 zde byly prezentovány jednotlivé etapy války podle let (od atentátu v Sarajevu po konec války vyhlášením míru v Brestu Litevském). Dále bylo vystavováno:

- originální hlína z bojišť v Das Altu, Zborova a Francie (bojiště u města Terronu);
- dopisy vojáků rodinám z jednotlivých bojišť;
- rakouskouherské dopisní známky a měna;
- mapy jednotlivých bojišť, kde bojovali muži z Nivnice
- originální úmrtní listy nivnických padlých vojáků a jejich fotografie
- list poslaný z fronty o nezvěstnosti, povolávací rozkaz, oznámení, že voják padl;
- různé originální doklady o sirotčích důchodech pro děti padlých vojáků, také doklady vojáka -- pana Straňáka, kterého senátor Kopřiva prohlásil za mrtvého, aby si mohl vzít jeho ženu za manželku (dokonce mu nechal vystavit 13 zastavení křížové cesty na Provodově). Ovšem on přišel v roce 1938 na primice svého syna, katolického kněze Václava, který svou první mši svatou sloužil v nivnickém kostele. Za ním ovšem nešel, odešel pryč a již se nikomu z Nivnice nezval;
- detailně vyfocen pomník padlých vojáků u kostela v 1. sv. válce se 74 oběťmi (obětí je daleko více, cca 90 -- narukovali z Nivnice a již se nevrátili);
- alba s fotografiemi z bojišť, válečné mapy a rakouskouherské uniformy;
- vojenská butelka na vodu, opasek s orlicí rakouskouherskou, bajonet na pistol a ruční bodák;
- výstroj vojáků na bojištích;
- šavle rakouskouherského důstojníka;
- odvedenecké seznamy z Nivnice;
- svázané vlečné noviny z let 1914–1918.

Druhá část výstavy:

Patřila odboji první světové války -- nivnickým legionářům. Vystaveno bylo:

- velké legionářské tablo s fotkami nivnických legionářů. Informace o každém jednotlivci -- kde bojoval, kdy byl zajat a kdy vstoupil do legií a kdy se vrátil domů. Existují sepsané i jednotlivé vzpomínky legionářů: Josefa Kapsy z Podohradí, Jana Hladiše z Podohradí, vojenského dobrovolce – dědáčka Martina Krchňáčkového, také Jana Hromčíka (č. p. 557 z Brodské ulice) -- vstoupil do Rudé armády v roce 1917 v zajateckém táboru v Rusku (velmi zajímavé, připravováno pro publikaci „Nivnice v době 1. sv. války“;
- dalším tématem je vznik republiky (Masaryk, Beneš, Štefánik) a začátky naší národní samostatnosti;
- mapy, kde legionáři z Nivnice bojovali;

- jednotlivé dílka válečných autorů, co o bojištích legionářů a o jejich osudech psali (jen z Ruska toho bylo 100 ks);
- k přečtení tu byly legionářské kroniky: 1 – italská bojiště, 5 – ruská bojiště, 2 – francouzská bojiště;
- legionářská uniforma Jana Hladiše – ruského legionáře;
- dragounská uniforma legionářského pluku Mistra Jana Husi (bojoval na ruské frontě);
- 4 velká zasklené tabla 2 x 1 m – zde měli všichni muži fotky a prezentovány jejich životní osudy (od narukování do války po návrat domů, příp. kde padli, včetně jednotlivých bojišť , až po návrat do vlasti).

Když jsme v neděli 16. listopadu 2014 otevřeli tuto výstavu v 15 hodin, bylo v předsálí Besedy tolik lidí, že se tam ani nevešli. Výstava trvala až do 19. listopadu. Shlédlo ji mnoho návštěvníků, jak Nivničanů, tak z okolních obcí Východního Slovácka. A též fandů válečné tematiky.

V pondělí 17. 11. 2014 byla ve vestibulu Nadačního domu odhalena pamětní deska pěti padlým legionářům. Tento pietní akt probíhal za účasti dechové kapely Nivničanka, správní rady Nadačního fondu Dr. Kachníka a nivnických občanů a také rodin padlých legionářů. Úvodem zazněly hymny České a Slovenské republiky. Pak následoval slavnostní proslov předsedkyně Nadačního fondu Dr. Kachníka „Co to byl legionářský odboj“ a o historii pamětní desky , která byla už jednou umístěna ve vestibulu Národní školy (pak byla vyhozena při opravě školy do kontejneru, zde ji uviděl nivnický občan pan Tomáš Bobčík a schoval jí doma; zachránil jí tak pro další generace našich občanů). Dnes jí občané mohou spatřit v Nadačním domě. Tenkrát, v roce 1922 (v listopadu) jí nechal ve škole umístit místní řídící učitel Rudolf Opletal. Je to deska z bílého kanárského mramoru s nápisy jmen padlých pěti legionářů, hrdinů, kteří položili život za svobodu své vlasti. Nakonec následovala slavnostní fanfára, při níž se deska odhalila. Paní Ivana Hladišová z Nivnice představila jednotlivé legionáře, jejichž jména jsou napsaná na pamětní desce. Závěrem slavnostního aktu byla zpívána píseň Alpiny. Byla to píseň nivnického vojáka, který oslepl na italské frontě, píšící dopis svoji matce. Loučí se s ní z válečné vřavy, že ji už nikdy neuvidí, protože mu oči vypálil šljajerský granát.

Ivana Hladišová